

**Resenärsforum -
kollektivresenärernas riksorganisation**
medl i Sveriges Konsumenter,
EPF European Passengers' Federation

Kurt Hultgren, generalsekreterare

NDep 11dec07

Konkurrens inom kollektivtrafiken har många fördelar

- MEN
- produktionskonkurrens räcker inte
- det är kunderna avgör vad som är bra
- drabbade kunder inte acceptabelt
 - ex sammanbrott för ledsagningsystemet
- KONKURRENS INGET SJÄLVÄNDAMÅL

Konkurrens måste ske i ordnade former

- Valmöjligheter ska ingå i ett begripligt system
- Alternativen ska finnas tillgängliga på en gemensam plats - annars drabbas svaga
- Enkelhet och tydlighet krävs

Lagstiftaren måste se till att konkurrensen gagnar medborgarna

- Attraktivitet för kollektivtrafiken nödvändig (både för resenärerna o för samhället)
- Förvirring, otydlighet, försämring skapar oro
- Valmöjlighet och rimlig rättvisa !

- **GENOMTÄNKT REGELSYSTEM KRÄVS**

Lagstiftning inte alltid att påbjuda eller att förbjuda

- Minst lika viktigt att stimulera eller begränsa
- Dynamik kan uppnås genom kloka lagar
- Trängselavgifterna ett exempel
- Kommunala trängselavgifter (två riksdagsbeslut)

Km-baserade resavdrag oavsett färdmedel

- Gynnar glesbygden
- Leder till ökad efterfrågan på kollektivtrafik i tätbygga regioner
- Enkelt hantera för resenärer och myndigheter
- Elimineras frestelser till oredovisad samåkning (som innebär orättvisa idag)

Arbetsgivarbetalda arbetsresor

- Män som kör bil till arbetet undgår oftast förmånsbeskattning av parkering
- Kvinnor som åker kollektivt måste betala själva eller få förmånsbeskattning
- Nödvärdigt att medge frihet från förmånsbeskattning för fri månadsbiljett

Kommunala parkeringsvakter utökat uppdrag

- Busstrafiken hindras av dubbelparkerade bilar på stadsgator
- Kommunala parkeringsvakter får inte sätta lappar på dubbelparkerade bilar, endast vid kantsten
- Dubbelparkerade ska åtgärdas av polisen
- Kommunala p-vakter bör ges laglig rätt lappa dubbelparkerade
- Då kommer koll-resenärerna fram

“Boendeparkering” skapar bilresor

- En regel bör skapas att s k boendeparkeringsavgift endast får införas när nattparkeringsavgift tas ut
- De som nattparkerar gratis på gatan blir idag “tvungna” ta bilen till sin fria parkering vid arbetsplatsen. Då slipper de helt p-avgift.
- Med en låg natt-p-avgift kommer fler att betala boende-p eller skaffa garageplats.
- Då ökar kollektivtrafikresandet (och cykling)

Skatt på flygbränsle

- Orimligt att flygresenärer slipper betala skatten på bränsle för att resa även inom landet
- Tåg- och bussresenärer får betala bränsleskatt på sina resor.
- Det snedvrider efterfrågan

Förr var SJ ryggraden

- Staten tog sitt ansvar genom Statens Järnvägar
- Nu är alla operatörer undanlidande, pekar på någon annan
- Nu är systemet “ryggradslöst”
- Funktionshindrade har lämnats vind för våg
- Stationerna är ingenmansland

Neutrala stationsvärdar

- Ingen arbetsgivare vill anställa någon som ska sysselsättas till 0,2. Men alla behöver personen.
- Ledsagning, information till oroliga, tillsyn skyltar och belysning, tillsyn renhållning o klotter, hissar
- Alla intressenter ska betala sin andel
- En instans måste utses att vara huvudman för stationsvärdarna, den som anställer
- STATIONSVÄRDAR SKA ANSTÄLLAS

Statsbidrag för stationservice

- Idag lättare få statsbidrag för “betongstins” än för mänsklig insats
- Stationer har en nyckelroll - servicepunkt

Rekonstruera Jernhusen

- Antingen ...
- ..ändra bolagsordningen så att service till passagerare blir ett syfte
- ..lägg stationerna till Banverket och resten till Vasakronan, skrota Jernhusen
- ..flytta dotterbolaget SRAB till Banverket
- Fel att suga kommersiell vinst ur resebranschen

Resecentrum måste återfå sin roll som resenärernas stödjepunkter

- ALLA operatörer (tåg, buss) ska medverka till driftkostnaden - enkelt byta
- Busslinjer SKA angöra resecentrum, inte annan plats för att spara pengar (åtminstone kommungränsöverskridande linjer till huvudortens rc)
- Stationsforum inrättas med operatörer, resenärer, färdtjänst och kommunen. Reglera ATT, men lämna öppet för HUR

Betala med kort och efter resan

- Den som kör bil betalar allt med sitt kontokort
- Kollektivresa ska kunna göras med ett resekort med efterbetalning (enligt avtal)
- Kortet måste vara kompatibelt - alla operatörer
- Olika priser kan tillämpas
- Det krävs riksdagsbeslut om gemensamt system

Resegarantibelopp endast kontant

- Utbetalning av garantibelopp endast i pengar
- Icke tillåtet betala ut “låtsaspengar” villkorade med giltighetstid eller med innehållna restbelopp
- Garantier gäller alltid lägstanivån

Statsbidrag för spårvägar

- Nya spårvägar med god lönsamhet hindras av att kommunen inte vill betala hela beloppet
- Lika naturligt som bidrag till väginvesteringar
- Energimässigt och klimatomkostigt angelägen åtgärd på riksnivå
- Spårtrafik attraherar bilister mer än bussar

Kommunerna medverka i kollektivtrafiken - även i Stockholms län

- Kommunerna är inte delägare i SL - motparter
- Kommunerna har slimmat bort sin koll-kompetens
- “det är inte vårt bord” - MEN det är medborgarnas
- Ekonomiskt ansvar för linjerna (m/V Götaland)?
- Delägarskap (m/THM)?
- Region där kommunen är aktiv (m/Skåne)?
- KOMMUNERNA MÅSTE IN I PLANERINGEN

Slopa straffavgiften för tåg till Arlanda

- Arlandabanans monopol har lett till avstigningsavgift för pendeltågsresenärer
- Straffavgift (eller hot om) skrämmer resenärer för den långsamma pendeltågsresan med byte i Upplands Väsby
- Arlanda Express nu väl inarbetat o prisvärt
- ÖVERFÖR Arlanda C till Banverket

Upphandla ett rikstäckande bilpoolssystem

- Vägverket har förberett och utvecklat
- Gemensam bokning och betalning krävs
- En aktör på riksnivå krävs för att kunderna ska kunna använda samma system
- Lokala entreprenörer kan medverka
- Stor framgång i Schweiz
- Bilen har en viktig roll som komplement till kollektivtrafiken

Resenärsinflytande krävs

- i stationsforum
- i regional planering per område/linje (THM)
- på riksnivå

- Resenärerna bör ges sammanträdesarvode (ers för förlorad arbetsinkomst, motsv) t ex enligt modell för nämndemän.
- Utvalda representanter årsvis